USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj) a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **D. Ch.,** a účastnice řízení: **Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, o „návrhu na neplatnost hlasování a voleb“,

takto:

I. Návrh **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Navrhovatelka doručila Nejvyššímu správnímu soudu dne 19. října 2021 návrh označený jako návrh na neplatnost hlasování a voleb dle tisku č. 611/2020 Sb. Namítá, že činnost Poslanecké sněmovny Parlamentu je v důsledku aktivace čl. 23 Listiny základních práv a svobod znemožněna.

[2] Podle § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, se může každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, domáhat ochrany u soudu podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta. Tento návrh lze podat, má-li navrhovatel za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta (nebo kandidátů). Z toho vyplývá, že navrhovatel musí v návrhu (1.) označit zvoleného kandidáta (zvolené kandidáty), jehož (jejichž) volbu napadá, (2.) tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil volbu kandidáta, jehož volbu navrhovatel zpochybňuje, a konečně (3.) označit, jakého rozhodnutí se domáhá, tedy formulovat petit, resp. výrok rozhodnutí soudu.

[3] Protože navrhovatelka ve svém návrhu neoznačila ani jednoho ze zvolených kandidátů, jehož volbu napadá, ani neformulovala požadovaný petit, vyzval ji soud usnesením ze dne 21. října 2021 k odstranění těchto vad. Zároveň ji poučil o tom, že pokud nebudou vady podání odstraněny nejpozději do tří dnů od právní moci usnesení, bude její návrh odmítnut.

[4] Usnesení bylo podle § 93 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), vyvěšeno na úřední desce soudu dne 21. října 2021. Navrhovatelce bylo zasláno na její adresu, na což zareagovala podáním doručeným soudu dne 1. listopadu 2021, ve kterém uvedla, že nemůže vyhovět výzvě k označení kandidátů, proti jejichž zvolení návrh směřuje, jelikož tato výzva je protizákonná. Uvedla, že *„jednání dle § 87 odst. 1 č. 247/1995 Sb. probíhá dle občanského soudního řádu (vizte přísl. pozn. ,14') a Nejvyšší správní soud by jej musel dle § 46 odst. 2 č. 150/2002 Sb. odmítnout."* Ve vztahu k výzvě k formulování výroku, jehož se domáhá, uvedla, že výrok již formulovala v návrhu ze dne 19. října 2021, tedy, že *„činnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky uvedené v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, je v důsledku aktivace čl. 23 Listiny základních práv a svobod znemožněna, a to od 15. října 2009 až do písemného uznání neporušitelnosti přirozených práv člověka, práv občana a svrchovanosti zákona."*

[5] Dle § 87 odst. 1 volebního zákona *podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu[14] každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována, (dále jen „navrhovatel"). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.*

[6] Soudem podle zvláštního právního předpisu myšleným v § 87 odst. 1 volebního zákona je Nejvyšší správní soud, jak vyplývá z § 90 soudního řádu správního. V poznámce pod čarou č. 14 u § 87 odst. 1 volebního zákona je sice odkazováno na § 200n zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, avšak tento odkaz byl správný pouze do nabytí účinnosti soudního řádu správního počátkem roku 2003. Odkazovaný § 200n občanského soudního řádu byl od 1. 1. 2003 zrušen zákonem č. 151/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního. Zachování nesprávného odkazu pod čarou je bohužel určitá nedůslednost zákonodárce, avšak poznámka pod čarou není závaznou součástí právního předpisu. Ústavní soud v nálezu ze dne 30. listopadu 1999, sp. zn. II. ÚS 485/98, uvedl, že *„[p]oznámky pod čarou či vysvětlivky nejsou normativní, přesněji závaznou součástí pravidla chování (např. nálezy ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 1, č. 25, sv. 4, č. 83, sv. 6, č. 105-109). Proto stejně jako jiné části právního předpisu, jejichž posláním je zlepšit přehlednost předpisu a orientaci v právním řádu (nadpis právního předpisu, označení částí, hlav, dílů, oddílů, paragrafů), jsou i poznámky pod čarou pouhou legislativní pomůckou, která nemůže být závazným pravidlem pro výklad právního předpisu a stanovení pravidel chování."* Není tak správný názor navrhovatelky, že by výzva soudu byla protizákonná.

[7] K tomu, jakého se navrhovatelka domáhala výroku rozhodnutí, lze poukázat na již zmiňovaný § 87 odst. 1 volebního zákona, dle kterého je možné v případě voleb do Poslanecké sněmovny podat výhradně návrh na neplatnost volby kandidáta (či více kandidátů), nikoliv, jak se domáhá navrhovatelka, vyslovení, že činnost Poslanecké sněmovny je znemožněna.

[8] Přestože navrhovatelka reagovala na výzvu soudu k odstranění vad, tyto vady neodstranila. Vzhledem k tomu nelze v řízení pokračovat. Nejvyšší správní soud proto návrh podle § 37 odst. 5 a § 46 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního odmítl, jak o tom byla navrhovatelka poučena.

[9] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého nemá v řízení ve věcech volebních žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2021

Tomáš Langášek
předseda senátu